

Szám: ÖNK/1-2/2026.

ELŐTERJESZTÉS

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2026. február 26-i Közigyűlésére

Tárgy: Döntés Veszprém város csatlakozásáról a Green City Accord és a Berlin Urban Nature Pact nemzetközi kezdeményezésekhez

Előterjesztő: Porga Gyula polgármester

Az előterjesztés előkészítésében részt vett: Dr. Józsa Tamás,
kabinetfőnök, irodavezető
Petróczi Imre, okleveles biológus,
fenntartható fejlődési szakember

Az előterjesztést megtárgyalta: Veszprém MJV Önkormányzata Közigyűlésének:
Közjóléti Bizottsága
Köznevelési, Ifjúsági, Sport és Civil Bizottsága
Pénzügyi és Költségvetési Bizottsága
Tulajdonosi Bizottsága
Városstratégiai és Városmarketing Bizottsága
Ügyrendi és Igazgatási Bizottsága

A döntések meghozatala **egyszerű** többséget igényel.

Az előterjesztés törvényességi felülvizsgálatát végezte:

dr. Lohonyai Bernadett
aljegyző, irodavezető

Tisztelt Közgyűlés!

Veszprém régóta kiemelt figyelmet fordít a környezet és a természet megóvására, az éghajlatváltozás káros hatásainak mérséklésére, a fenntartható energiagazdálkodásra és a városi életminőségre.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata elkészítette az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS), az Energetikai Stratégia, a frissített Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP), a Hőség és UV-riadó terv, Környezetvédelmi Program, Zöldfelületi Stratégia és a Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) dokumentumokat. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027 (FVS) pedig – komprehenzíven összegezve a város fejlesztési céljait – jelenleg felülvizsgálat alatt van annak érdekében, hogy a zöld átállás és a digitális átállás menetrendjére is tartalmazzon ütemezett elképzeléseket. A felülvizsgált FVS jóváhagyása a Közgyűlés munkaterve szerint 2026. júniusban tervezett.

Legutóbb Veszprém város Karbonsemleges stratégiája a Közgyűlés 268/2024. (IX. 26.) határozatával került elfogadásra.

2020-ban az Európai Unió vezetői elfogadták a Green Deal megállapodást, melynek értelmében 2050-re a klímasemlegességet kívánják a résztvevő országok elérni. Az Európai Bizottság 2021. július 14-i „Fit for 55” („Irány az 55 %”) csomagja az Európai Unió 2030-as nettó kibocsátás csökkentési célját 55 %-ban határozta meg az 1990-es bázishoz viszonyítva, hogy a klímasemlegesség 2050-re megvalósulhasson.

2022. május 18-án megjelent a REPowerEU tervezet, amelyben a kötelező energiamegtakarítási célnak 13 %-ra, a megújuló energiaforrások arányának 45 %-ra emelése és a megújuló hidrogénre való átállás felgyorsítása szerepel 2030-as céldátummal.

Annak érdekében, hogy a folyamatosan szigorodó kibocsátáscsökkentést célzó szabályozási környezetben Veszprém meg tudja tartani a kiemelt helyét, fontos a nemzetközi szervezetekben való aktív és konstruktív közreműködés is, amelyen keresztül a lakosság és a partnereink felé folyamatosan megjelenik a kollektív elköteleződés kinyilvánítása. Veszprém város ezen területen eddig is aktív volt, hiszen alapító tagjai vagyunk a hazai Klímabarát Önkormányzatok Szövetségének, valamint az Európai Unió Polgármesterek Szövetségének.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a fenti célok megerősítése miatt tovább kívánja bővíteni a fenntarthatóság és klímavédelem terén megmutatkozó jelenlétét és elköteleződését azzal is, hogy csatlakozik a Green City Accord (Zöld Város Megállapodás) és a Berlin Urban Nature Pact (Berlini Városi Természetvédelmi Paktum) kezdeményezésekhez.

A települések előtt álló környezeti, klímavédelmi, fenntarthatósági és életminőségi kihívások – így a levegőminőség romlása, a klímaváltozás hatásai, a biodiverzitás csökkenése, a vízgazdálkodási problémák és a zajterhelés – egyre összetettebbek, és meghaladják az egyes önkormányzatok önálló cselekvési lehetőségeit. Ezen

problémák, nehézségek kezelését segíti a nemzetközi szintű szakmai együttműködés, a tudásmegosztás és az összehangolt cselekvés.

A nemzetközi városi kezdeményezésekhez való csatlakozás számos előnyt biztosít a résztvevő településeknek, így Veszprém Megyei Jogú Város számára is:

- Naprakész európai szakmai tudáshoz, jó gyakorlatokhoz és módszertanokhoz hozzáférés.
- Városok közötti tapasztalatcserében részvétel.
- A saját fejlesztési és környezetvédelmi célok összehangolása az Európai Unió hosszú távú stratégiáival.
- A pályázati és a finanszírozási lehetőségek növelése.
- A nemzetközi láthatóság és szakmai elismertség előmozdítása.
- Átlátható, mérhető és ellenőrizhető célrendszer mentén a környezeti teljesítmény értékelése, fejlesztése.

A nemzetközi együttműködésekhez való csatlakozás egyben politikai és szakmai elköteleződést is jelent a fenntartható fejlődés, az egészséges környezet és az élhető város megteremtése iránt, amely összhangban áll Veszprém város hosszú távú stratégiáival és lakossági elvárásaival.

A Green City Accordhoz való csatlakozás indokoltsága és feltételrendszere:

Az Európai Unió lakosságának mintegy 70 %-a él városi környezetben. A város környezetének állapota mindenkit érint, aki a városban él vagy a városba látogat. A Green City Accord (Tiszta és egészséges városok Európáért) összhangra törekszik az EU más városi kezdeményezéseivel, és támogatja az európai zöld megállapodás és az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítását. A Green City Accord a város jövőképeinek közös elképzelése alapján kapcsolja össze az európai polgármestereket és városvezetőket.

A Green City Accord az Európai Bizottság által kezdeményezett önkéntes megállapodás, amelynek célja, hogy az európai városok 2030-ig kézzelfogható javulást érjenek el az alábbi öt kulcsterületen:

1. levegőminőség,
2. víz és vízminőség,
3. természet és biodiverzitás,
4. hulladék és körforgásos gazdaság,
5. zajterhelés.

A Green City Accord (a továbbiakban: GCA) ezen keretrendszere lehetőséget biztosít arra, hogy Veszprém városa strukturált módon, összehasonlítható adatok mentén, nemzetközi minták szerint kövesse nyomon előrehaladását és eredményeit a fenntarthatóság és klímavédelem területén. Ez azt jelenti, hogy mérhető, objektív és szakmailag megalapozott indikátorokkal segítik a város környezeti teljesítményének nyomon követését, összhangban Veszprém már meglévő célkitűzéseivel (Karbonsemleges Stratégia, Környezetvédelmi Program, Zöldinfrastruktúra-fejlesztési Stratégia).

A GCA keretrendszere támogatja az egészséges, sokszínű városi környezet kialakítását, amely közvetlenül javítja a lakosság életminőségét és erősíti a város szerepét az európai zöld átállásban, és növeli a jövőbeni uniós forrásokhoz való hozzáférés esélyét. A GCA-hoz való csatlakozás Veszprém számára előnyös azért is, mert a megállapodás közvetlenül az uniós jogszabályokra és szakpolitikai célokra épül (pl. Air Quality Directive, Water Framework Directive, Zero Pollution Action Plan).

A GCA megállapodáshoz csatlakozó települések egyetértenek a célokkal, és azt vállalják, hogy a célok mentén történő előrehaladásukat nyomon követik, és rögzítik az eredményeiket a meghatározott indikátorok mentén az 5 szakmai tematikus területre nézve. Az aláírást követően a városnak két év áll rendelkezésre, hogy meghatározza az öt tematikus területet érintő sajátos célkitűzéseit, illetve, hogy rögzítse az egyes területek kiindulópontjait tükröző alapszinteket.

A Green City Accord általános céljai 2030-ig az öt tematikus területen (összefoglalás):

1. A városi **levegőminőség** jelentős javulása, amely közelebb visz az Egészségügyi Világszervezet levegőminőségi irányelveinek végrehajtásához, és a lehető leghamarabb véget vet az EU által előírt levegőminőségi normák túllépéseinek.
2. Jelentős előrelépés a **vízfelületek minősége** és a **vízfelhasználás hatékonysága** javításában.
3. Figyelemre méltó előrelépés a városok **biodiverzitásának** megőrzésében és fejlesztésében, többek között a városi zöldterületek kiterjedésének és minőségének növelésével, valamint a városi ökoszisztémák elvesztésének megállításával és helyreállításával.
4. Haladás a **körforgásos gazdaság** felé a városi háztartási hulladék kezelésének jelentős javításával, a hulladék keletkezésének és a hulladéklerakók jelentős csökkentésével, és az újrafelhasználás, helyreállítás és újrahasznosítás jelentős növelésével.
5. A **zajszennyezés** jelentős csökkentése, közelebb kerülve az Egészségügyi Világszervezet által ajánlott szintekhez.

Az első két év célmeghatározását és az alapértékek rögzítését követően a városok vállalják, hogy a fenntarthatósági törekvéseiket integráltan kezelik és beépítik a tervezés minden fázisába, és a politikai döntések során is szem előtt tartják azt.

A csatlakozott város háromévente beszámol az előrehaladásról egy könnyen használható online eszköz segítségével.

A csatlakozás folyamata két szintű, első körben a Közgyűlésnek döntenie szükséges arról, hogy elfogadja és egyetért a GCA megállapodásban foglaltakkal, és felhatalmazza a polgármestert, hogy aláírja a megállapodást, amellyel jelzi Veszprém csatlakozási szándékát. Ezt követően a Közgyűlésnek döntenie szükséges az egyes tematikus célterületeken tervezett vállalásokról.

A GCA „Tiszta és egészséges városok Európáért” című megállapodás az 1. határozati javaslat mellékletében olvasható.

A Berlin Urban Nature Pacthoz való csatlakozás indokoltsága és feltételrendszere:

A Berlin Urban Nature Pact (a továbbiakban: BUNP) elismeri a városok kulcsfontosságú szerepét a nemzetközi környezetvédelmi célok elérésében és gyakorlati megvalósításában. A BUNP a városi természet és a biodiverzitás védelmét középpontba állító nemzetközi kezdeményezés, amely hét fő tematikus célterületen és 28 alcél mentén támogatja a városokat a természet helyreállításában és a zöld infrastruktúra fejlesztésében.

A hét fő tematikus célterület:

1. Oktatás és természeti élmény;
2. Fajok és élőhelyek;
3. Együttélés;
4. Zöld infrastruktúra és ökoszisztémák;
5. Kék infrastruktúra és vízgazdálkodás;
6. A talaj egészsége;
7. Élelmiszer és mezőgazdaság.

A BUNP-hoz való csatlakozás egy olyan elköteleződést és vállalást igényel a résztvevő városoktól, amely alapján a település legalább 15 alcél kitűzését és elérését irányozza elő maga számára a 28 alcélból annak érdekében, hogy megőrizze és helyreállítsa a városi természetet és a biológiai sokféleséget, ezzel biztosítva a polgárok jólétét és egészségét. Legalább 15 alcél elérésére kell kötelezettséget vállalni a 28 cél közül, és ha lehetséges, legalább 1 alcélt minden fő célterületről.

A BUNP általános célkitűzései:

- A biológiai sokféleség védelme: A paktum aláírói elkötelezik magukat a globális biodiverzitási célok helyi szintű végrehajtása mellett.
- Fenntartható városfejlesztés: Célja a városok fenntarthatóbbá tétele a természetalapú megoldások alkalmazásával, például a talajerózió mérséklésére.
- Konkrét intézkedések: Specifikus, mérhető célokat fogalmaz meg, többek között a szennyezett talajok kármentesítésére, a városi zöldfelületek nettó veszteségének megállítására, a szintetikus műtrágyák használatának csökkentésére a mezőgazdasági területeken, és a nagy biológiai sokféleségű tájképi elemek arányának növelésére.
- Városi zöldfelületek megőrzése: Az egyik fő cél a meglévő városi zöldfelületek megőrzése és növelése, valamint a talaj lezárásának (beépítésének) megakadályozása.

A BUNP-hoz való csatlakozás közvetlenül kapcsolódik Veszprém Karbonsemleges Stratégiájához, a Zöldfelületkezelési Stratégiájához, a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiához, valamint a Környezeti Programhoz. A paktum támogatja a városi zöldfelületek és a lombkoronaszint növelését, elősegíti a természetalapú megoldások alkalmazását, és hangsúlyos benne az oktatás, a lakosság bevonása a természethez való környezettudatos hozzáállás fejlesztése érdekében.

A Berlin Urban Nature Pact külön értéke, hogy konkrét, számszerűsített és ellenőrizhető vállalásokat vár el, miközben rugalmasan illeszthető a helyi adottságokhoz és meglévő városi stratégiákhoz, valamint lehetőséget ad arra, hogy a város nemzetközi összehasonlításban is mérhető, hiteles vállalásokkal jelenjen meg.

A Berlin Urban Nature Pact 7 fő tematikus célterülete és 28 alcélja:

1. célterület: Oktatás és természetélmény (Education and nature experience)
 - 1.1. Aktívan együttműködünk iskolákkal, egyetemekkel és más oktatási intézményekkel (pl. múzeumok, botanikus vagy állatkertek, civil szervezetek), hogy közös biodiverzitási oktatási és kapacitásfejlesztési programot hozzunk létre és valósítsunk meg.
 - 1.2. Lehetővé tesszük a gyermekek számára a természetben szerzett mély, közvetlen élményeket. Ennek érdekében vállaljuk, hogy minden 15 év alatti gyermek számára évente legalább egy, pedagógiailag támogatott, ingyenes és teljes mértékben hozzáférhető természetben töltött napot biztosítunk.
 - 1.3. Törekszünk arra, hogy erdőkben, parkokban és más biodiverz zöld vagy kék köztereken helyszíni, természetalapú környezeti nevelést végző szakemberek (pl. erdőpedagógusok, természetőrök) legyenek jelen.
2. célterület: Fajok és élőhelyek (Species and habitats)
 - 2.1. Javítjuk a veszélyeztetett fajok természetvédelmi helyzetét. Védjük, helyreállítjuk és fenntartható módon kezeljük a joghatóságunk alá tartozó élőhelyeket úgy, hogy a rossz ökológiai állapotú fajok és élőhelyek legalább 30 %-a jó állapotba kerüljön, vagy legalább javuló trendet mutasson. Biztosítjuk, hogy ezen élőhelyek állapota ne romoljon.
 - 2.2. A védett területek és más hatékony, terület-alapú természetvédelmi intézkedések (OECM) arányát legalább 30 %-ra növeljük.
 - 2.3. A fajok és élőhelyek kapcsoltságának biztosítása érdekében a területfejlesztési és földhasználati tervezésbe beépítjük a természetes élőhelyek összekapcsoltságát (ökofolyosók kialakítása).
 - 2.4. Javítjuk a rovarok ökológiai feltételeit. Ennek érdekében a városi mezőgazdasági területeken 50 %-kal csökkentjük a peszticidek és műtrágyák használatát, valamint minden városi közparkban és zöldfelületen 100 %-ban megszüntetjük a herbicidek és inszekticidek használatát (kivéve sürgősségi esetekben, pl. inváziós faj kitörése).
 - 2.5. Azonosítjuk azokat a kiemelten fontos idegenhonos inváziós fajokat, amelyek ellen intézkedéseket szükséges tenni, és legalább 50 %-uk esetében kezelési beavatkozásokat hajtunk végre, hogy állományukat nem károsító szintre csökkentjük.
3. célterület: Együttélés – természet és beépített környezet (Co-habitation)

3.1. Támogatjuk az emberek és a természet egészséges együttélését a városfejlesztésben. Az új épületeknél és infrastruktúráknál elősegítjük a biodiverzitás-barát tervezési elemek alkalmazását, amelyek lehetővé teszik a bennszülött fauna számára a használatot.

3.2. Olyan szabályozást hozunk, amely előírja a középületeken a fajok fészkelőhelyeinek védelmét (madarak, denevérek, beporzók számára), és csökkenti a madarak üvegfelületeknek történő ütközését.

3.3. Kidolgozzuk a biodiverzitás-orientált zöldtetők és zöldhomlokzatok építési standardjait, és biztosítjuk, hogy az új köz- és magánfejlesztések legalább 50 %-a alkalmazza azokat.

3.4. 50 %-kal csökkentjük a városi fényártalmat (nightglow), amely kárt okozhat rovarokban, madarakban, denevérekben, kételtűekben és növényekben.

4. célterület: Zöld infrastruktúra és ökoszisztémák (Green infrastructure and ecosystems)

4.1. Hat főre legalább egy közterületi fa ültetésére törekszünk.

4.2. Legalább 10 %-os lombkoronaborítást érünk el városszinten, kerületi szintű differenciált megközelítéssel.

4.3. A fa-, cserje- és egyéb növényfaj-választás során a klímaturó és biodiverzitást támogató őshonos fajokat részesítjük előnyben.

4.4. Biztosítjuk, hogy minden lakos legfeljebb 500 méteren belül elérjen egy közhasználatú zöldterületet.

4.5. A közparkjaink legalább 25 %-ában biodiverzitás-orientált fenntartási gyakorlatot alkalmazunk.

4.6. A kezelt önkormányzati erdők FSC vagy azzal egyenértékű tanúsítást kapnak; továbbá az erdőterületek legalább 10 %-án csökkentjük a beavatkozások számát, hogy a természetes erdődinamika érvényesüljön.

5. célterület: Kékinfrastruktúra és vízgazdálkodás (Blue infrastructure and water management)

5.1. Legalább 25 %-án helyreállítjuk a város területén található degradált édesvízi, parti vagy vizes élőhelyeket.

5.2. A „Szivacsváros” (Sponge City) elvet standarddá tesszük minden új fejlesztésben és városrehabilitációban, a biodiverzitást támogató természetalapú megoldások alkalmazásával.

6. célterület: Talaj egészsége (Soil health)

6.1. Ambiciózus célokat állítunk fel és valósítunk meg a felszín alatti vizekkel összefüggő szennyezett talajok rehabilitációjára.

6.2. Megállítjuk a talajlefedettség (soil sealing) növekedését és a zöldterületek nettó csökkenését.

6.3. Csökkentjük a talajtömörödést a városi fák környezetében, és a mezőgazdasági területeken is jó gyakorlatokat alkalmazunk a tömörödés mérséklésére.

6.4. Nyílt talajfelületeken természetalapú megoldásokat alkalmazunk a szél és víz okozta erózió mérséklésére.

7. célterület: Élelmiszer és mezőgazdaság (Food and agriculture)

- 7.1. A mezőgazdasági területek legalább 10 %-án olyan magas biodiverzitású tájalemeket tartunk fenn, amelyek magas ökológiai értéket biztosítanak.
- 7.2. A mezőgazdasági területek legalább 25 %-án agroökológiai gyakorlatokat alkalmazunk.
- 7.3. A mezőgazdasági földeken legalább 20 %-kal csökkentjük a szintetikus műtrágyák használatát.
- 7.4. Növeljük a közösségi kertek és kiskertek területét, és biodiverzitás-barát kezelési programokat vezetünk be.

A csatlakozási folyamat a BUNP esetében is több lépcsőből áll, első körben a Közgyűlésnek döntenie szükséges arról, hogy elfogadja és egyetért a megállapodásban foglaltakkal, és felhatalmazza a polgármestert, hogy aláírja a megállapodást, amely alapján jelzi Veszprém csatlakozási szándékát. Ezt követően a Közgyűlésnek döntenie szükséges az egyes tematikus célterületeken tervezett vállalásairól. Végezetül a tematikus célterületen elérni tervezett vállalások megvalósítása érdekében egy akcióterv kidolgozása is szükséges. A BUNP megállapodás a 2. határozati javaslat mellékletében eredeti angol és gépi fordításban készült magyar nyelvű változatban olvasható.

Veszprém város lehetséges szakmai célkitűzéseit és vállalásait a Green City Accord és a Berlin Urban Nature Pact kapcsán az előterjesztés melléklete tartalmazza. Az egyezményekhez kapcsolódó végleges vállalásokat tartalmazó indikátorok és célértékeik meghatározására a szakértői egyeztetéseket követően teszünk javaslatot a Közgyűlés számára.

Az egyezményekhez való csatlakozás pénzügyi kötelezettségvállalást nem igényel.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megvitatni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Veszprém, 2026. február 5.

Porga Gyula

1. HATÁROZATI JAVASLAT

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének/2026. (.....) határozata Veszprém Megyei Jogú Város csatlakozásáról a Green City Accord nemzetközi kezdeményezéshez

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a „*Döntés Veszprém város csatlakozásáról a Green City Accord és a Berlin Urban Nature Pact nemzetközi kezdeményezésekhez*” című előterjesztést, és az alábbi döntést hozta:

1. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megismerte a Green City Accord „Tiszta és egészséges városok Európáért” megállapodást, és egyetért azzal, hogy Veszprém Megyei Jogú Város csatlakozzon a Green City Accord nemzetközi kezdeményezéshez.
2. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése egyetért a Green City Accord „Tiszta és egészséges városok Európáért” megállapodásban foglalt célkitűzésekkel, és felhatalmazza a polgármestert, hogy a határozat melléklete szerinti megállapodást aláírja.
3. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felkéri a polgármestert, hogy kezdeményezze a csatlakozási folyamatot a Green City Accord „Tiszta és egészséges városok Európáért” megállapodáshoz.
4. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felkéri a polgármestert, hogy dolgozza ki Veszprém város konkrét vállalásait a Green City Accord tematikus célterületein, és terjessze azt a Közgyűlés elé jóváhagyás céljából.

Határidő: 2., 3. pont: 2026. április 1.
4. pont: 2026. szeptember 30.

Felelős: Porga Gyula polgármester

A végrehajtás előkészítéséért felelős köztisztviselő:
Dr. Józsa Tamás kabinetfőnök, irodavezető

Veszprém, 2026. február 26.

Porga Gyula s.k.
polgármester

dr. Dancs Judit s.k.
jegyző

2. HATÁROZATI JAVASLAT

**Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
...../2026. (.....) határozata
Veszprém Megyei Jogú Város csatlakozásáról a Berlin Urban Nature Pact
nemzetközi kezdeményezéshez**

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a *„Döntés Veszprém város csatlakozásáról a Green City Accord és a Berlin Urban Nature Pact nemzetközi kezdeményezésekhez”* című előterjesztést, és az alábbi döntést hozta:

1. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megismerte a Berlin Urban Nature Pact „Berlini Városi Természetvédelmi Paktum” megállapodást, és egyetért azzal, hogy Veszprém Megyei Jogú Város csatlakozzon a nemzetközi kezdeményezéshez.
2. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése egyetért a Berlin Urban Nature Pact „Berlini Városi Természetvédelmi Paktum” megállapodásban foglalt célkitűzésekkel, és felhatalmazza a polgármestert, hogy a határozat melléklete szerinti megállapodást aláírja.
3. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felkéri a polgármestert, hogy kezdeményezze a csatlakozási folyamatot a Berlin Urban Nature Pact „Berlini Városi Természetvédelmi Paktum” megállapodáshoz.
4. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felkéri a polgármestert, hogy dolgozza ki Veszprém város konkrét vállalásait a Berlin Urban Nature Pact „Berlini Városi Természetvédelmi Paktum” tematikus célterületein, és terjessze azt a Közgyűlés elé jóváhagyás céljából.

Határidő: 2., 3. pont: 2026. április 1.
4. pont: 2026. szeptember 30.

Felelős: Porga Gyula polgármester

A végrehajtás előkészítéséért felelős köztisztviselő:
Dr. Józsa Tamás kabinetfőnök, irodavezető

Veszprém, 2026. február 26.

Porga Gyula s.k.
polgármester

dr. Dancs Judit s.k.
jegyző

Melléklet a/2026. (.....) határozathoz

BERLINI VÁROSI TERMÉSZETVÉDELMI PAKTUM

Mi, városok, helyi és regionális önkormányzatok, elkötelezzük magunkat egy Paktum mellett az emberiség jövőjéért, valamint a városi természetért és a biológiai sokféleségért, amelyek polgáraink jólétének és egészségének alapját képezik.

Elismerjük, hogy a biológiai sokféleség riasztó csökkenése közvetlen fenyegetést jelent városi környezetünkre, infrastruktúráinkra, értékláncainkra, gazdaságainkra, valamint az emberi egészségre és jólétre nézve. A szükséges globális transzformatív változás előmozdítása azonnali, merész és inspiráló helyi szintű cselekvést igényel. A városok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok már most is kulcsszerepet játszanak a helyi fellépések előmozdításában, és egyedülálló helyzetben vannak ahhoz, hogy megerősítsék a biológiai sokféleség csökkenésének visszafordítására és a városi természet előmozdítására irányuló intézkedéseket.

Továbbá hangsúlyozzuk, hogy a biológiai sokféleség és az éghajlati válság, valamint azok emberi egészségre gyakorolt hatásai mélyen összefüggenek egymással, és integrált módon kell kezelni őket, ahogyan azt ez a Paktum is támogatja. A biológiai sokféleségre és az emberi jólétre összpontosító természetalapú megoldásokat kulcsfontosságú elemként jelöljük meg e kihívások leküzdésében.

Elismerjük, hogy a városok egyedülálló ökoszisztémát képviselnek, amely alapvető fontosságú egészségünk és jólétünk szempontjából, és amelyet védünk, alakítunk és élvezünk. A működő városi ökoszisztémák segítenek megtisztítani a levegőt és a vizet, hűteni a városi hőszigeteket, otthont adni a biológiai sokféleségnek, valamint támogatni egészségünket és jólétünket (UNEP 2024¹).

Elismerve a biológiai sokféleség és az éghajlati válságok összekapcsolódó kezelésének jelentős kihívását és sürgősségét, megértjük, hogy az emberek, állatok és zöldterületek jólétének védelmét célzó intézkedések közötti harmónia megteremtése nem könnyű feladat, de szükséges.

Felismerjük, hogy a biológiai sokféleség kezelésére irányuló integrált megközelítések jelentős lehetőségeket kínálnak az emberek és a természet számára az együttélésre és az összetartásra. Ezért üdvözljük és támogatjuk a természethez, annak védelméhez és helyreállításához való ilyen, a helyi és biogeográfiai körülményekhez igazított megközelítéseket.

Elköteleztünk vagyunk a globális együttműködés és az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye iránt.

Tisztában vagyunk a kumulatív helyi és szubnacionális fellépések hatásával, ezért felelősséget vállalunk a biológiai sokféleség védelméért és a városi természet javításáért azáltal, hogy vezető szerepet vállalunk az átalakító intézkedésekben, hogy

¹ <https://www.unep.org/topics/cities/cities-nature/nature-cities>

biztosítsuk élhető, egészséges, biológiai sokféleséggel rendelkező, klímatudatos és igazságos városainkat.

Ezáltal közös erőfeszítéseinkkel hozzájárulunk az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményének Tizenötödik Biodiverzitási Konferenciáján (ENSZ CBD COP 15) a felek által meghatározott célok eléréséhez, és felgyorsítjuk azok végrehajtását a számunkra és a jövő generációi számára fenntartható jövő érdekében. Ennek érdekében beszámolunk az elért eredményekről az ENSZ CBD folyamatában.

A Berlini Városi Természetvédelmi Paktum (a továbbiakban: „Paktum”) célja a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hogy 2030-ra a természet a világ minden táján a városokban a helyreállítás útjára álljon az emberek és a bolygó javára. A Paktum a 2020-as Edinburgh-i Nyilatkozatra és a 2022-es Montreali Fogadalmra épít, és a Kunming-Montreai Globális Biodiverzitási Keretrendszer (GBF) és a Biodiverzitásért Felelős Szubnacionális Önkormányzatok, Városok és Egyéb Helyi Hatóságok Megújított Cselekvési Tervének (2023–2030) végrehajtására összpontosít.

A Paktum főbb intézkedései az Edinburgh-i Nyilatkozatot és a Montreali Fogadalmat viszik tovább. Ezeket az intézkedéseket vertikálisan és horizontálisan is integrálni fogjuk a városainkra, helyi és regionális önkormányzatainkra vonatkozó nemzeti és/vagy regionális célokba.

A számos helyi, regionális és globális hálózatot és szövetséget, valamint a hozzájuk kapcsolódó önkéntes kötelezettségvállalásokat a sikerhez vezető központi útként tiszteletben tartva, hálózatot kívánunk létrehozni a végrehajtáshoz, megosztani a bevált gyakorlatokat és tapasztalatokat, megvitatni a kihívásokat és azok leküzdésére szolgáló megoldásokat, és tanulni egymástól a városok közötti többirányú párbeszédben.

Berlin városa elkötelezett amellett, hogy létrehozzon egy Berlin vezetésével működő Paktum Titkárságot. Minden aláíró város kijelöl egy felelős személyt, aki a Paktum végrehajtásáért felelős kapcsolattartóként működik.

Végrehajtási alapelvek

Mi, a Paktum Aláírói, vezető szerepet vállalunk a természetbarát városi évszázad felé vezető úton, és elkötelezzük magunkat a következő alapelvek mellett az inspiráló kulcsfontosságú intézkedések 2030-ig történő végrehajtása érdekében.

(1) Cselekvési és ambiciózus elkötelezettség

Elköteleztünk vagyunk amellett, hogy megvédjük, megőrizzük és helyreállítsuk a biológiai sokféleséget a Paktum célterületein belüli városainkban. Ennek érdekében 2030-ig célzott és látható intézkedéseket, projekteket és folyamatokat fogunk végrehajtani, amelyek célja a kitűzött célok elérése, vagy legalábbis annak biztosítása, hogy a megvalósításukhoz szükséges feltételek és intézkedések létrejöjjenek. A célok elérését célzó intézkedések újak, innovatívak és ambiciózusak a városi biodiverzitás

javítása érdekében. A hangsúly a természetalapú megoldások² alkalmazásán van, amelyek a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kihívásokat kezelik, de szinergikus előnyöket is biztosítanak az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, valamint az emberi egészség és jólét szempontjából.

Élvezetőként és multiplikátorként fogunk fellépni, és a lehető legmagasabb szintű ambíciót fogjuk kitűzni a joghatóságunkon belüli bármely adott cél tekintetében. A cselekvési elkötelezettség jelképezése és megünneplése érdekében biztosítjuk, hogy a polgármester aláírja a Paktumot, és láthatóvá tesszük a Paktumot.

A Paktumot a világ minden táján elkötelezett városok végrehajtási szövetségének tekintjük.

(2) Összehangolás a szakpolitikai, irányítási, finanszírozási és támogatási keretekkel és azok fejlesztése

A Paktum céljait összehangoljuk a helyi, regionális és országos szakpolitikai keretekkel, és támogató szakpolitikai, irányítási, finanszírozási és támogatási struktúrákat hozunk létre a Paktum céljainak megvalósítása, valamint a városainkban a biológiai sokféleség védelme, előmozdítása és helyreállítása érdekében. Kötelezettséget vállalunk arra, hogy együttműködünk városi területünkön a helyi önkormányzatok megfelelő szintjével, a nagyobb metropoliszoktól a regionális önkormányzatokig, hogy a Paktum céljait a lehető legrelevánsabb mértékben éadjuk el, figyelembe véve a helyi körülményeket és korlátokat.

Pontosabban, olyan releváns szakpolitikákat fogunk kidolgozni vagy frissíteni, amelyek támogatják a városi biológiai sokféleséget és a zöld infrastruktúrát, amelyek integrálják és hatékonyan érvényesítik a természetalapú megoldásokat mint kulcsfontosságú prioritást az önkormányzatnál, a várostervezésben, a magánszektorban és a vállalkozásokban, hogy növeljék városaink és régióink gazdasági ellenálló képességét. Fokozzuk a hivatali és ágazatok közötti cserét és koordinációt a célok érvényesítése és végrehajtása érdekében. Kötelezettséget vállalunk arra, hogy hatékony ösztönzőket biztosítunk a pozitív eredmények biztosítása érdekében, például közfinanszírozási programokat a helyi kezdeményezésekhez vagy köz-magán partnerségeket. Ezenkívül a közbeszerzést is felhasználjuk a célok előmozdítására és végrehajtására, ahol hasznos.

(3) A Paktum Cselekvési Tervének fokozatos végrehajtása SMART célokkal

A 28 SMART cél közül legalább 15-öt kiválasztunk a saját körülményeinknek, prioritásainknak és képességeinknek megfelelően, és felvázolunk egy utat a célok 2030-ig történő eléréséhez. Meghatározzuk, hogyan lehet a Paktum kötelezettségvállalásait operatívvá tenni, figyelembe véve a helyi körülményeket és

² Az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Közgyűlésének a természetalapú megoldásokra vonatkozó definícióját alkalmazzuk (2022. március): A természetalapú megoldások „olyan intézkedések, amelyek a természetes vagy módosított szárazföldi, édesvízi, part menti és tengeri ökoszisztémák védelmét, megőrzését, helyreállítását, fenntartható használatát és kezelését célozzák, amelyek hatékonyan és adaptívan kezelik a társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásokat, miközben egyidejűleg biztosítják az emberi jólétet, az ökoszisztéma-szolgáltatásokat, az ellenálló képességet és a biológiai sokféleség előnyeit.” További információ: UNEP IUCN

kereteket, konkrét, mérhető, elérhető, releváns és időhöz kötött (SMART) végrehajtási lépések meghatározásával, egy gyakorlatias Cselekvési Tervvel. A Cselekvési Terv egyértelműen felvázolja a jelenlegi helyzetet (alapállapot: 2020) és a kiválasztott célokat.

A terv meghatározza a releváns intézkedéseket, a technikai megvalósítást, a felelősöket, az időhöz kötött mérföldköveket és a kiosztott erőforrásokat, beleértve a hatékonyság nyomon követését is, a kitűzött célok 2030-ig történő eléréséhez. A cselekvési tervünket az aláírástól számított egy éven belül kidolgozzuk a megállapodásnak megfelelően.

2030 végén áttekintjük a Paktum céljainak elérésében elért haladásunkat azzal a céllal, hogy potenciálisan növeljük a célok számát az egyes városokban, és közösen megvitatjuk, hogyan lehet 2030 után továbblépni a Paktummal annak biztosítása érdekében, hogy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos intézkedések továbbra is prioritást élvezzenek.

(4) Egyenlő és igazságos közös alkotás helyi kezdeményezésekkel és érdekelt felekkel

A Paktum céljainak végrehajtása előmozdítja a környezeti egyenlőséget és igazságosságot azáltal, hogy különös figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, kiszolgáltatott és marginalizált csoportok és közösségek, köztük az őslakos és a helyi csoportok igényeire. A környezeti egyenlőség és igazságosság magában foglalja a városi zöldterületekhez és a biológiai sokféleséghez való egyenlő hozzáférést, valamint az oktatási, információs és részvételi lehetőségeket.

Ösztönözni fogjuk az együttműködést, a közös alkotást és a proaktív partnerségeket a Paktum céljainak végrehajtása érdekében. Együtt fogunk működni az érdekelt felekkel, például a helyi közösségekkel, az őslakosokkal, a nőkkel, a fiatalokkal, a civil társadalommal és a nem kormányzati szervezetekkel, valamint az üzleti, oktatási, politikai és tudományos szektor partnereivel. Az aktív közös alkotás a Paktum céljainak proaktív, gyors, időben történő és gyakorlatias megvalósítására összpontosít 2030-ig.

(5) A városok kapacitásépítése és együttműködése

A városokat értékes tudásközpontoknak tekintjük a városi biodiverzitás védelmével, előmozdításával és helyreállításával kapcsolatos lehetőségekkel és kihívásokkal kapcsolatban. Ennek a tudásnak a hasznosítása és egymás inspirálása érdekében megosztjuk a tudást, a bevált gyakorlatokat és a tanulságokat, folyamatorientált intézkedéseket és kísérleti projekteket kezdeményezünk és hajtunk végre, és ezt a tudást minden érdeklődő város számára elérhetővé tesszük. A Paktum Titkarsága támogatja és elősegíti ezt a folyamatot.

Évente egyszer találkozunk (online vagy személyesen). A találkozókat a Paktum különböző aláírói rendezik, és hozzájárulnak a kapacitásépítéssel és együttműködéssel kapcsolatos céljaink eléréséhez. Igényeinkre és érdeklődéseinkre építve webináriumokat és párbeszédet szervezünk, valamint útmutató dokumentumokat készítünk, hogy lehetővé tegyük a kihívásokról és megoldásokról szóló eszmecserét és megbeszéléseket, valamint a városok közötti és az egyes városokon belüli kapacitásépítést.

(6) A haladás nyomon követése és jelentése

Az éves paktumcélok felé tett előrehaladásunkról beszámolunk (például a CitiesWithNature Akcióplatformon) az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményéhez való hozzájárulásként. Ezt a folyamatot egy közös jelentéstételi protokoll fogja elősegíteni. A jelentéstétel magában foglalja például a paktum végrehajtásának előrehaladásáról szóló jelentésekre mutató linkeket; a biológiai sokféleség és a városokban zajló biológiai sokféleséggel kapcsolatos intézkedések áttekintését; valamint a szerepvállalási tevékenységekre vonatkozó információkat.

Paktum Céljai

Mi, a Paktum Aláírói, vezető szerepet vállalunk a természetbarát városi évszázad felé vezető úton, és 2030-ig a következő célok elérésére kötelezzük el magunkat. Amint fentebb jeleztük, az aláíróvá váláshoz a 28 célból legalább 15, és ha lehetséges, minden célterületről legalább 1 cél elérésére kell köteleznünk magunkat.

(1) Oktatás és természeti élmény

1.1. Aktívan támogatjuk az iskolákkal, egyetemekkel és más oktatási intézményekkel (pl. múzeumok, botanikus vagy állatkertek, nem kormányzati szervezetek) való együttműködést egy nyilvános biodiverzitási program kidolgozása és megvalósítása érdekében az oktatás és a kapacitásépítés érdekében.

1.2 Mélyreható természeti élményeket biztosítunk minden gyermek számára. Ennek érdekében vállaljuk, hogy 15 éves korig minden gyermek számára pedagógiaiilag támogatott, ingyenes és teljes mértékben hozzáférhető, mélyreható természeti élményeket biztosítunk legalább évente 1 napon.

1.3 Törekszünk a helyszíni oktatási jelenlétre erdőkben, parkokban és más biodiverzitású nyilvános zöld és kék területeken természetvédelmi örök vagy felügyelők által, akik természetalapú környezeti nevelést nyújtanak.

(2) Fajok és élőhelyek

2.1 Javítjuk a veszélyeztetett fajok természetvédelmi helyzetét. Megvédjük, helyreállítjuk és fenntarthatóan kezeljük a joghatóságunkon belüli élőhelyeket, hogy a rossz ökológiai állapotú fajok és élőhelyek legalább 30 %-a elérje a jó ökológiai állapotot, vagy legalább pozitív és javuló tendenciát mutasson. Biztosítjuk, hogy ezen élőhelyek állapota ne romoljon.

2.2 30 %-ra növeljük a védett területek és más hatékony területalapú természetvédelmi intézkedések (OECM-ek)³ arányát.

2.3 Az élőhelyek összekapcsolódását célzó intézkedéseket kulcsfontosságú elemként beépítjük a területrendezési folyamatainkba a fajok és az élőhelyek szerkezetének, gazdagságának és ellenálló képességének növelése érdekében.

³ A Biológiai Sokféleség Egyezmény a következőképpen határozta meg az „egyéb hatékony területalapú természetvédelmi intézkedéseket”: „Földrajzilag meghatározott, a védett területtől eltérő terület, amelyet olyan módon irányítanak és kezelnek, amely pozitív és fenntartható hosszú távú eredményeket ér el a biológiai sokféleség in situ megőrzése terén, a kapcsolódó ökoszisztéma-funkciókkal és -szolgáltatásokkal, valamint adott esetben kulturális, spirituális, társadalmi-gazdasági és egyéb helyileg releváns értékekkel együtt.” (14/8. sz. Biológiai Sokféleség Egyezmény határozat)

2.4 Javítjuk a rovarok ökológiai feltételeit. Ezért 50 %-kal csökkentjük a növényvédő szerek és műtrágyák használatát a városi mezőgazdasági területeken, és 100 %⁴-kal a gyomirtók és rovarirtók használatát az összes városi zöldterületen.

2.5 Meghatározzuk azokat a kiemelt idegenhonos invazív fajokat, amelyek ellen intézkedéseket kell tenni e fajok megtelepedése mértékének és az őshonos fajokra és élőhelyekre gyakorolt hatásának csökkentése érdekében. Az invazív fajok legalább 50 %-ára vonatkozóan intézkedéseket fogunk végrehajtani populációik kezelése és a nem káros státusz elérése érdekében.

(3) Együttélés

3.1 Támogatni fogjuk az ember és a természet egészséges együttélését a városfejlesztés során. Amikor új épületeket és infrastruktúrát építenek az emberek számára, figyelembe kell venni a biodiverzitás-barát tervezési elemek beépítését is, amelyek ösztönzik az őshonos állatvilág általi használatot.

3.2 Szabályozásokat dolgozunk ki és fogadunk el a középületekre vonatkozóan, amelyek kiterjednek az épületekben költő fajok védelmére (ökológiai fülkék utánpótlása madarak, rovarok, denevérek stb. számára) és az üvegfelületeken a madárütközések elleni védelemre.

3.3 Építési szabványokat dolgozunk ki a biodiverzitású zöldtetőkre és/vagy zöld homlokzatokra, és azokat az összes új magán- és közterületi fejlesztés legalább 50 %-ánál végrehajtjuk.

3.4 Minimalizáljuk a rovarok, denevérek, madarak, kételtűek és növények károsodását azáltal, hogy 50 %-kal csökkentjük a középületek és az utcai világítás által okozott városi éjszakai fényt⁵.

(4) Zöld infrastruktúra és ökoszisztémák

4.1 Törekszünk arra, hogy minden hatodik lakosra jusson egy fa a köztereken (beleértve az utcákat is).

4.2 Elérjük a 10 %-os vagy annál nagyobb lombkorona-borítottságot, és kerületenkénti megközelítést alkalmazunk, hogy megtaláljuk az egyes területek számára legjobb megoldást.

4.3 A fa-, cserje- és egyéb növényfajok kiválasztása tekintetében figyelembe vesszük az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodóképességet és a fajok sokféleségét, előnyben részesítve az őshonos fajokat, amikor csak lehetséges. Ugyanez vonatkozik a további zöld élőhelyekre (például cserjések, gyepek, sztyeppék stb.) és azok földborító növényzetére.

4.4 Elérjük, hogy minden állampolgár elérhessen egy nyilvánosan hozzáférhető zöldfelületet otthonától 500 méteren belül (gyalogosan elérhető távolságon belül).

⁴ Kivéve vészhelyzeteket (pl. invazív fajok, pestisjárványok).

⁵ Ennek elérése érdekében rovarbarát világításra, igényalapú szabályozásra és célzott megvilágításra fogunk törekedni. Ezért optimalizáljuk a megvilágítás intenzitását és irányultságát, valamint a beltéri és kültéri világítás kikapcsolási idejét, és hosszú hullámú fényre váltunk létesítményeink kültéri világításához, valamint a nyilvános zöld és kék területekhez.

4.5 Kötelezettséget vállalunk arra, hogy a városi zöldfelületeink legalább 25 %-án biodiverzitás-orientált zöldfelület-fenntartási szabványt vezetünk be.

4.6 A gazdálkodás alatt álló erdőink esetében megszerezünk az Erdőgazdálkodási Tanács (FSC) vagy azzal egyenértékű tanúsítványát. Az illetékességünk alá tartozó erdőterület 10 %-án jelentősen csökkentjük az erdőfenntartási rendszereket, hogy lehetővé tegyük a vadon vagy a természetes erdőregenerációs folyamatokat (a tűzvészek megelőzését célzó földgazdálkodás kivételével). Megakadályozzuk az erdőirtásokat is.

(5) Kék infrastruktúra és vízgazdálkodás

5.1 Helyreállítási és rehabilitációs intézkedéseket hajtunk végre önkormányzati területünk legalább 25 %-án, beleértve az összes leromlott édesvízi, tengerparti/tengeri ökoszisztémát és vizes élőhelyet/tőzezlápot, amelyek a joghatóságunk alá tartoznak.

5.2 A Szivacsváros⁶ esővíz-gazdálkodása, valamint a biológiai sokféleséget előmozdító intézkedések mint természetalapú megoldás a standard várostervezési paradigmánk lesz az új fejlesztési projektek és a városrehabilitáció esetében.

(6) Talajegészség

6.1 Ambiciózus célokat tűzünk ki és hajtunk végre a joghatóságunk alá tartozó területeken a talajvízzel összefüggő szennyezett talajok kármentesítésére.

6.2 Célunk a talajzáródás megállítása és a városi zöld biodiverzitású területek nettó veszteségének megállítása.

6.3 Méréseljük a városi fák körüli talajtömörödést, hogy megakadályozzuk az építési munkálatok okozta lassú fapusztulást. Bevezetjük a helyes műszaki gyakorlat intézkedéseit is a mezőgazdasági talajok tömörödésének csökkentése érdekében.

6.4 Természetalapú megoldásokat alkalmazunk a nyílt talajokon a szél vagy a víz okozta káros eróziós hatások enyhítésére.

(7) Élelmiszer és mezőgazdaság

7.1 Biztosítjuk, hogy a mezőgazdasági területek legalább 10 %-án nagy változatosságú tájalemek és magas biológiai sokféleség legyen.

7.2 A mezőgazdasági területek legalább 25 %-án agroökológiai gyakorlatokat⁷ alkalmazunk.

7.3 Legalább 20 %-kal csökkentjük a szintetikus műtrágyák használatát a mezőgazdasági területeken.

⁶ A szivacsvárost úgy tervezzük, hogy az eső- és csapadékvíz ott maradjon és szívódjon fel, ahol esik. A csapadékvizet fokozott beszivárgással, visszatartással, tárolással, kezeléssel és elvezetéssel kezeljük természetalapú megoldások segítségével. Ilyenek lehetnek például parkok, vízelvezető burkolatok, esőkertek, beszivárgó és visszatartó kutak, városi kertek és ültetvények, zöldfalak és tetők.

⁷ Az agroökológiai gyakorlatok közé tartozik például a takaró-/köztes növények termesztése, a növényi maradványok megtartása a szántóföldön, a vetésforgók évelő fázisának meghosszabbítása, évelő növények használata, a permakultúra, a csökkentett és a nulla művelés, valamint az agrárerdészet, a fás tájalemek vagy az élelmiszererdők.

7.4 Fenntartjuk és törekszünk a kiskertek és közösségi kertek nettó területének növelésére, valamint programokat indítunk azok biodiverzitásának elősegítésére.

Veszprém város lehetséges szakmai célkitűzései és vállalásai a Green City Accord és a Berlin Urban Nature Pact kapcsán

Az alábbiak ajánlás jelleggel foglalják össze Veszprém város olyan stratégiai vállalásait, amelyek megfelelnek a **Green City Accord (GCA)** és a **Berlin Urban Nature Pact (BUNP)** követelményeinek.

A célok illeszkednek a város meglévő szakpolitikai dokumentumaihoz:

- Településképi Arculati Kézikönyv (TAK)
- Zöldinfrastruktúra-fejlesztési Stratégia (ZIFS)
- Klímaadaptációs Stratégia (KAS)
- Környezetvédelmi Program (KP)
- Nemzeti Tájstratégia elvei (NTE)

Ezek mellett bizonyos EU-s kötelezettségekkel:

- Air Quality Directive (AAQD) 2024/2881
- Nature Restoration Regulation (NRR) 2024/1991
- Zero Pollution Action Plan
- Water Framework Directive (2000/60/EC)
- Urban Waste Water Treatment Directive (91/271/EEC)
- EU Biodiversity Strategy 2030
- Circular Economy Action Plan (2020)

Az alábbi szövegezés struktúrája megfelel a két egyezmény előírásainak:

- A GCA 5 kötelező tematikus területéhez ad meg vállalásokat. További feladat, hogy az egyes területek kiindulópontjait tükröző alapszinteket is meg kell majd adni.
- A BUNP 7 főcéljából mindegyikhez legalább egy cél kapcsolódik, és összesen több mint 15 vállalat szerepel.
- Végül bemutatásra kerülnek a két keretrendszer összehangolt közös céljai is.

GREEN CITY ACCORD – Veszprém részletes vállalásai

1. Levegőminőség

(GCA: PM2.5, PM10, NO2 – AAQD 2024/2881 alapján)

1. A PM2.5 éves átlagértékének 25 %-os csökkentése 2030-ig. (alapja: KAS, KTKP; EU AAQD 2024/2881)
2. A PM10 túllépések számának évi 35 nap alatt tartása. (KAS, KTKP)
3. A NO2 éves koncentráció 20 %-os csökkentése 2030-ig. (KAS – közlekedési kibocsátások; TAK – közlekedési arculati irányelvek)
4. Forgalomcsillapított városi terek bővítése. (TAK, KAS)
5. A zöld önkormányzati járműflotta arányának 60 %-ra növelése 2030-ig. (KAS)
6. Zöldsávok és városi fasorok telepítése a légszennyezés csökkentésére. (ZIFS, TAK)

2. Víz és vízminőség

(GCA: WFD, DWD, UWWTD követelmények alapján)

1. A Séd-patak és mellékvízeinek vízminőségének javítása a WFD szerinti „jó állapot” irányába. (KTKP)
2. Két városi víztest jó ökológiai állapotának elérése 2030-ig. (KTKP)
3. „Szivacsváros” alapelvek alkalmazása minden új fejlesztésnél. (KAS, ZIFS; összhangban: BUNP 5.2.)
4. Csapadékvíz-elöntési veszélyeztetettség 20 %-os csökkentése. (KAS)
5. Szennyvízkezelési infrastruktúra EU UWWTD szerinti megfeleltetése. (KTKP)

3. Természet és biodiverzitás

(GCA + EU Biodiversity Strategy + NRR 2024/1991)

1. A városi zöldfelületek nettó növelése 10 %-kal 2030-ra. (ZIFS, TAK, NTÉ)
2. Lombkoronaszint legalább 10 %-ra növelése 2030-ra. (ZIFS; EU NRR 2024 kötelező elvárás)
3. Közparkok 25 %-án 2027-ig biodiverzitás-orientált fenntartás. (KTKP, ZIFS; BUNP 4.5.)
4. Városi élőhelyek összekapcsolása: zöldfolyosók fejlesztése. (ZIFS, NTÉ)
5. Inváziós fajok visszaszorítása a kezelt területek 60 %-án. (KTKP; BUNP 2.5.)

4. Hulladék és körforgásos gazdaság

1. Újrahasznosítási arány 50 % fölé emelése 2030-ig. (KTKP)
2. Biohulladék elkülönített gyűjtésének teljes körű bevezetése. (KTKP)
3. Illegális hulladéklerakók felszámolása + monitoring rendszer kialakítása. (KTKP)
4. Községi komposztpontok kialakítása minden városrészben. (KTKP)
5. Körforgásos közbeszerzési irányelvek beépítése az önkormányzati gyakorlatba. (összhangban: EU Circular Economy Action Plan)

5. Zaj és zajterhelés

(GCA: EU Noise Directive + Zero Pollution Action Plan)

1. A közlekedési zaj által krónikusan érintett lakosság 30 %-os csökkentése 2030-ig. (KTKP; EU Zero Pollution)
2. Zöldfalak, zöldsávok telepítése zajcsökkentés céljából. (ZIFS, TAK)
3. Forgalomcsillapított övezetek bővítése. (KAS, TAK)
4. Külső zajmonitoring rendszer kialakítása. (KTKP)

BERLIN URBAN NATURE PACT – 7 főcél, 28 alcél alapján részletes vállalások

1. Oktatás és természetélmény (BUNP 1.1–1.3)

1. Évi 1 természetpedagógiai nap minden 15 év alatti gyermeknek. (KTKP)
2. Oktatási intézményekkel együttműködés biodiverzitási programok fejlesztésére. (KTKP)
3. Szakmai természetvédelmi jelenlét biztosítása parkokban. (KTKP, ZIFS)

2. Fajok és élőhelyek (BUNP 2.1–2.5)

1. Rossz állapotú élőhelyek 30 %-ának javítása vagy jó állapotba hozása. (ZIFS, NTÉ)
2. Védett + OECM területek arányának 30 %-ra növelése. (KTKP)
3. Zöldfolyosók kialakítása az élőhely-összekapcsoltság biztosítására. (ZIFS, NTÉ)
4. Peszticidek 100 %-os megszüntetése közparkokban (kivéve sürgősségi eset). (KTKP; BUNP 2.4.)
5. Inváziós fajok elleni fellépés a prioritási fajok 50 %-án. (KTKP)

3. Együttélés – természet és épített környezet (BUNP 3.1–3.4)

1. Biodiverzitás-barát építési irányelvek bevezetése új épületekre. (TAK)
2. Madárbarát és denevérbarát építészeti standardok kialakítása. (TAK)
3. Zöldtető vagy zöldhomlokzat alkalmazása új épületek legalább 50 %-án. (TAK, ZIFS)
4. Városi fényártalom 50 %-os csökkentése 2030-ig. (KTKP)

4. Zöld infrastruktúra és ökoszisztémák (BUNP 4.1–4.6)

1. 1 közterületi fa / 6 lakos arány elérése. (ZIFS)
2. Lombkoronaszint legalább 10 %-ra emelése. (ZIFS; NRR 2024 előírás)
3. Őshonos és klímaturó növényfajok alkalmazása. (ZIFS)
4. Zöldterület 500 méteren belül minden lakos számára. (ZIFS)
5. Biodiverzitás-központú fenntartás közparkok 25 %-án. (KTKP)

5. Kékinfrastruktúra és víz (BUNP 5.1–5.2)

1. Vizes élőhelyek degradált szakaszainak 25 %-os helyreállítása. (KTKP)
2. Szivacsváros-elv alkalmazása minden új fejlesztésnél. (KAS, ZIFS)

6. Talaj egészsége (BUNP 6.1–6.4)

1. Szennyezett városi területek kármentesítése EU-prioritások szerint. (KTKP)
2. A talajzáródás növekedésének teljes leállítása. (ZIFS)
3. Talajtömörödés csökkentése városi fák állománya körül. (ZIFS)
4. Talajerózió elleni természetalapú intézkedések bevezetése. (KAS)

7. Élelmiszer és mezőgazdaság (BUNP 7.1–7.4)

1. Magas biodiverzitású tájlemek fenntartása a mezőgazdasági területek 10 %-án. (NTÉ, KTKP)
2. Agroökológiai gyakorlatok bevezetése a mezőgazdasági területek 25 %-án. (NTÉ)
3. Műtrágyahasználat 20 %-os csökkentése. (KTKP)
4. Községi kertek területének növelése. (KTKP, ZIFS)

INTEGRÁLT (GCA + BUNP egyszerre teljesítő) vállalások

1. Lombkoronaszint 10 %-ra növelése 2030-ra. (ZIFS; megfelel: GCA + BUNP 4.2 + NRR 2024)
2. Zöldterület 500 méteren belül minden lakos számára. (ZIFS; megfelel: GCA Biodiverzitás + BUNP 4.4.)

3. „Szivacsváros” elv alkalmazása minden új fejlesztésben. (KAS, ZIFS; megfelel: GCA Víz + BUNP 5.2.)
4. Biodiverzitás-orientált fenntartás közparkok 25 %-án. (KTKP, ZIFS; megfelel: GCA Természet + BUNP 4.5.)
5. Inváziós fajok elleni fellépés a prioritási fajok 50 %-án. (KTKP; megfelel: GCA Biodiverzitás + BUNP 2.5.)
6. Városi fényártalom 50 %-os csökkentése. (KTKP; megfelel: GCA Zaj + BUNP 3.4.)
7. Élőhely-restauráció a Séd mentén (min. 25 %). (ZIFS, KTKP; megfelel: GCA Víz + BUNP 5.1.)
8. Peszticidek teljes megszüntetése közparkokban. (KTKP; megfelel: GCA Biodiverzitás + BUNP 2.4.)